

14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ. ΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Προκαταρκτικά:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 1-6).

Κύριε ἐκέκραξα:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 6-9).

Τροπάρια.

Σταυρός ἀνυψούμενος, τοῦ ἐν αὐτῷ
ὑψωθέντος, τὸ πάθος τὸ ἄχραντον, ἀνυμνεῖν
προτρέπεται κτίσιν ἅπασαν· ἐν αὐτῷ κτείνας γάρ,
τὸν ἡμᾶς κτείναντα, νεκρωθέντας ἀνεζώωσε, καὶ
κατεκάλλυνε, καὶ εἰς οὐρανοὺς πολιτεύεσθαι,
ἠξίωσεν ὡς εὐσπλαγχνος, δι' ὑπερβολὴν
ἀγαθότητος· ὅθεν γεγηθότες, ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα
αὐτοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ μεγαλύνωμεν, ἄκραν
συγκατάβασιν.

(Δίς)

Μωσῆς προετύπου σε, χεῖρας ἐκτείνας εἰς
ὑψος, καὶ κατατροπούμενος, Ἀμαλήκ τὸν
τύραννον, Σταυρὲ τίμιε, τῶν πιστῶν καύχημα,
Ἀθλητῶν στήριγμα, Ἀποστόλων ἐγκαλλώπισμα,
Δικαίων πρόμαχε, πάντων τῶν Ὁσίων διάσωσμα·
διὸ σε ἀνυψούμενον, βλέπουσα ἢ κτίσις
εὐφραίνεται, καὶ πανηγυρίζει, δοξάζουσα Χριστὸν
τὸν διὰ σοῦ, τὰ διεστῶτα συνάψαντα, ἄκρα
ἀγαθότητι. (Δίς).

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃν περιέπουσι τάξεις,
Ἀγγέλων γηθόμεναι, σήμερον ὑψούμενος, θεΐω

14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ. ΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Προκαταρκτικά:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 1-6).

Κύριε ἐκέκραξα:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 6-9).

Τροπάρια.

Ὁ Σταυρός ἀνυψούμενος προτρέπει ὅλη τὴν κτίση,
νά ἀνυμνεῖ τὸ ἄσπιλο (ἀγνό) πάθος τοῦ Χριστοῦ, πού
ὑψώθηκε ἐπάνω σ' αὐτόν· Διότι, ἀφοῦ νέκρωσε (ὁ Χρι-
στός) αὐτόν πού νέκρωσε ἡμᾶς (τό διάβολο), ἐνῶ εἴχαμε
νεκρωθεῖ, μᾶς ξαναζωοποίησε καὶ μᾶς ὠραιοποίησε,
καὶ μᾶς ἀξίωσε ὡς εὐσπλαχνος, νά πολιτευόμαστε (νά
ζοῦμε) στοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἀγαθότητα· Γι'
αὐτό χαρούμενοι ἅς ὑψώσουμε τὸ ὄνομά του, καὶ ἅς
μεγαλύνουμε τὴν ὑψιστὴ συγκατάβασή του (ταπεινώσῃ
του). (Δίς).

Ὁ Μωσῆς προεικόνιζε ἐσένα, Σταυρὲ Τίμιε,
ἀπλώνοντας τὰ χέρια ψηλά καὶ τρέποντας σέ φυγή
τούς τυράννους Ἀμαληκῖτες, ἐσένα καύχημα τῶν
πιστῶν, στήριγμα τῶν Ἀθλητῶν, στόλισμα τῶν
Ἀποστόλων, πρόμαχε (ὑπερασπιστά) τῶν Δικαίων· Γι'
αὐτό ἢ κτίση βλέποντάς σε νά ἀνυψώνεσαι, εὐφραίνεται
καὶ πανηγυρίζει δοξάζοντας τὸ Χριστό, ὁ ὁποῖος διὰ μέ-
σου σου ἔνωσε μέ ὑψιστὴ ἀγαθότητα, αὐτά πού ἦταν σέ
διάσταση (τόν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ). (Δίς).

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, τὸν ὁποῖο περικυκλώνουν μέ
χαρὰ τὰ τάγματα τῶν Ἀγγέλων, σήμερα, καθὼς

νεύματι, ἀνυψοῖς ἅπαντας, τοὺς κλοπῆ βρώσεως, ἀπωσθέντας καὶ εἰς θάνατον, κατολισθήσαντας· ὅθεν σε καρδία καὶ χεῖλεσι, πιστῶς περιπτυσσόμενοι, τὸν ἁγιασμὸν ἀρνούμεθα· Ὑψοῦτε βοῶντες, Χριστὸν τὸν ὑπεράγαθον Θεόν, καὶ τὸ αὐτοῦ προσκυνήσατε, θεῖον ὑποπόδιον. (Δίς).

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Δεῦτε ἅπαντα τὰ ἔθνη, τὸ εὐλογημένον ξύλον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ γέγονεν ἡ αἰώνιος δικαιοσύνη· τὸν γὰρ Προπάτορα Ἀδάμ, ὁ ἀπατήσας ἐν ξύλῳ, τῷ Σταυρῷ δελεάζεται καὶ πίστει κατενεχθεὶς πτῶμα ἐξαίσιον, ὁ τυραννίδι κρατήσας τοῦ βασιλείου πλάσματος, Αἷματι Θεοῦ, ὁ ἰὸς τοῦ ὄφρα ἀποπλύνεται· καὶ κατάρα λέλνται, καταδίκης δικαίας, ἀδίκῳ δίκη τοῦ δικαίου κατακριθέντος· ξύλῳ γὰρ ἔδει τὸ ξύλον ἰάσασθαι, καὶ πάθει τοῦ ἀπαθοῦς, τὰ ἐν ξύλῳ λῦσαι πάθη τοῦ κατακρίτου. Ἀλλὰ δόξα Χριστὲ Βασιλεῦ, τῇ περὶ ἡμᾶς σου φρικτῆ οικονομίᾳ δι' ἧς ἔσωσας πάντας, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Εἵσοδος. κλπ. Προκείμενον.
(Συλλειτουργικόν. Σελ. 9-11).
Ἀναγνώσματα.
Ἐξοδος. (ΙΕ'. 37-38). —ΙΣτ'. 1).

ἀνυψώνεσαι μέ θεϊκό πρόσταγμα, ἀνυψώνεις ὅλους, ὅσοι μέ τήν κλοπῆ τῆς (τῆ γεύση τῆς ἀπαγορευμένης) τροφῆς ἀπωθήθηκαν (παραμερίσθηκαν) καὶ γλίστρησαν στοῦ θάνατο· Γι' αὐτό ἀγκαλιάζοντάς σε πιστά μέ καρδιά καὶ χεῖλη ἀντλοῦμε (παίρνομε) τόν ἁγιασμό κραυγάζοντας· Ὑψώνετε τό Χριστό, τόν ὑπεράγαθο Θεό, καὶ προσκυνήστε τό θεϊκό ὑποστήριγμα τῶν ποδιῶν του.

Δόξα ... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Ἐλᾶτε ὅλα τὰ ἔθνη ἃς προσκυνήσουμε τό εὐλογημένο ξύλο, διὰ τοῦ ὁποῖου πραγματοποιήθηκε ἡ αἰώνια δικαιοσύνη (ἡ σωτηρία μας)· Διότι, αὐτός πού ἐξαπάτησε τόν Ἀδάμ μέ ξύλο (τό δένδρο τῆς γνώσεως), συλλαμβάνεται ὅπως μέ δόλωμα μέ τόν Σταυρό· Καί πέφτει γκρεμισμένος ὡς πτῶμα ἀπαίσιο, αὐτός πού ἐξουσίασε τυραννικά στοῦ βασιλικό πλάσμα (τόν ἄνθρωπο). Μέ τό αἷμα τοῦ Θεοῦ ξεπλύνεται τό δηλητήριο τοῦ φιδιοῦ (τοῦ διαβόλου), καὶ καταλύθηκε ἡ κατάρα τῆς δικαίας καταδίκης, διότι καταδικάσθηκε ὁ δίκαιος μέ ἀδικη δίκη· Διότι ἔπρεπε (ὁ Χριστός) νά θεραπεύσει μέ ξύλο (τόν Σταυρό) τό ξύλο (τοῦ παραδείσου), καί μέ τό πάθος τοῦ ἀπαθοῦς (τό δικό του) νά διαλύσει τά πάθη τοῦ καταδικασμένου (τοῦ Ἀδάμ). Ἀλλά, Βασιλιά Χριστέ, δόξα στή φρικτῆ σου γιά μᾶς οικονομία (σχέδιο σωτηρίας) μέ τήν ὁποία ἔσωσες ὅλους, ὡς ἀγαθός καὶ φιλόανθρωπος.

Εἵσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Προκείμενο.
(Συλλειτουργικό. Σελ. 9-11).
Ἀναγνώσματα.
Ἐξόδος. (ΙΕ'. 37-38). —ΙΣτ'. 1).

Ἐξῆρε Μωυσῆς τοὺς υἱούς, Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης Ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὕρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς Μερράν, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς· πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωυσῆ λέγοντες· Τί πιώμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωυσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ· ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείραζε καὶ εἶπεν· Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούση Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσης, καὶ ἐνωτίση τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ φυλάξης πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γὰρ εἰμι Κύριος ὁ ἰώμενός σε. Καὶ ἦλθον εἰς Αἰλεῖμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων, παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα. Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αἰλεῖμ, καὶ ἦλθε πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σίν, ὃ ἐστίν, ἀναμέσον Αἰλεῖμ, καὶ ἀναμέσον Σινᾶ.

Παροιμίαι. (Γ'. 11-18).

Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὔρε σοφίαν, καὶ θνητός, ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτήν

Ἐπῆρε ὁ Μωυσῆς τοὺς Ἰσραηλίτες ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα καὶ τοὺς ὀδήγησε εἰς τὴν ἔρημο Σούρ· Καὶ ὁδοιποροῦσαν τρεῖς ἡμέρες εἰς τὴν ἔρημο καὶ δὲν εὕρισκαν νερό γιὰ νὰ πιοῦν· Καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Μερρά, καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ πιοῦν νερό ἀπὸ τὴν Μερρά, διότι ἦταν πικρό· Γι' αὐτὸ ὀνομάσθηκε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου «Πικρία»· Καὶ διαμαρτυροῦντο ὁ λαὸς κατὰ τοῦ Μωυσῆ καὶ ἔλεγον· Τί νὰ πιοῦμε; καὶ προσευχήθηκε μὲ δύναμη ὁ Μωυσῆς πρὸς τὸν Κύριον, καὶ ὑπέδειξε σ' αὐτὸν ὁ Κύριος κάποιον ξύλον, καὶ τὸ ἔβαλε μέσα εἰς τὸ νερό καὶ γλυκάνθη τὸ νερό (ἔγινε πόσιμον)· Ἐκεῖ ἔδωσε ὁ Θεὸς εἰς τὸν λαὸν ἐντολὰς καὶ δοκιμασίας καὶ εἶπε· Ἐὰν ἀκούσεις προσεκτικὰ τὸν Κύριον, τὸν Θεόν σου, καὶ ἐφαρμόσεις ἐνώπιόν του τὰ ἀρεστὰ σ' αὐτόν, καὶ βάλεις μέσα σου τίς ἐντολὰς του, καὶ τηρήσεις ὅλες τίς ἀπαιτήσεις του, δὲν θά ἐπιτρέψω νὰ ἔλθῃ σ' ἐσένα καμμιά ἀρρώστια, πού ἐπέφερα εἰς τοὺς Αἰγυπίους· Διότι ἐγὼ εἰμι ὁ Κύριος πού σε θεραπεύω· Καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Αἰλεῖμ, καὶ ὑπῆρχαν ἐκεῖ δώδεκα πηγὲς μὲ νερό καὶ ἑβδομήντα φοίνικες. Ἐστρατοπέδευον λοιπὸν ἐκεῖ κοντὰ εἰς τὰ νερά· Καὶ ἀναχώρησαν ἀπὸ τὴν Αἰλεῖμ καὶ ἦλθε ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σίν, πού βρῆσκειται ἀνάμεσα εἰς τὴν Αἰλεῖμ καὶ εἰς τὴν Σινᾶ

Παροιμίες. (Γ'. 11-18).

Παιδί μου, μὴ ἀδιαφορεῖς τὴν παιδαγωγίαν τοῦ Κυρίου, καὶ μὴ λιποψυχεῖς, ὅταν ἐλέγχῃσαι ἀπ' αὐτόν. Διότι ὁ Κύριος παιδαγωγεῖ ὅποιον ἀγαπᾷ, καὶ μαστιγώνει κάθε τέκνον τοῦ πού παραδέχεται. Εἶναι μακάριος ὁποῖος ἀνεκάλυψε τὴν σοφίαν, καὶ ὁ θνητός πού γνωρίζει φρό-

ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστι πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστὶ. Μῆκος γὰρ βίου, καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα. Ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς μετ' εἰρήνης· Ἐύλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν, ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς.

Προφητεία Ἡσαΐου. (Κέφ. Ξ'. 11-16).

Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου Ἱερουσαλήμ ἡμέρας καὶ νυκτός διὰ παντός, ἡμέρας καὶ νυκτός οὐ κλεισθήσονται, τοῦ εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους. Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἵτινές σοι οὐ δουλεύσουσιν ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημιά ἐρημωθήσονται. Καὶ ἡ δόξα του Λιβάνου πρὸς σὲ ἤξει, ἐν κυπαρίσσω καὶ πεύκῃ καὶ κέδρω, ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου, καὶ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω. Καὶ πορεύονται πρὸς σὲ δεδοικότες οἱ υἱοὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, καὶ παροξυνάντων σε, καὶ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξυνάντες σε, καὶ κληθήσῃ Πόλις

νηση. Διότι εἶναι καλλίτερο νὰ ἐμπορεύεται κανεὶς αὐτήν, παρά θησαυρούς χρυσοῦ καὶ ἀργύρου· Καὶ εἶναι πολυτιμότερη ἀπὸ λίθους πολυτίμους· Δέν μπορεῖ νὰ ἀντιταχθεῖ σ' αὐτήν τίποτε πονηρό· Γίνεται εὐκολὰ γνωστὴ σέ ὅλους, ὅσοι τὴν ἀγαποῦν· Τίποτε πολύτιμο δέν εἶναι ἀντάξιό της· Διότι στό μὲν δεξί της χέρι ὑπάρχει μακροβιότητα καὶ πολυετία ζωῆς, στό δὲ ἀριστερό της πλοῦτος καὶ δόξα. Ἀπὸ τό στόμα της βγαίνει δικαιοσύνη, καὶ στή γλῶσσα της φέρει καὶ ἐκφράζει τὸν νόμο καὶ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Οἱ δρόμοι της εἶναι δρόμοι ὠραῖοι, καὶ ὅλες οἱ πορεῖες της εἶναι εἰρηνικές· Ἡ σοφία εἶναι δένδρο τῆς ζωῆς γιὰ ὅσους τὴν οὖν σφικτά, καὶ γιὰ ὅσους στηρίζονται ἐπάνω της, ὅπως στηρίζονται στόν Θεό, εἶναι στήριγμα ἀσφαλές.

Προφητεία τοῦ Ἡσαΐα. (Ξ'. 11-16).

Αὐτά λέγει ὁ Κύριος· Θά ανοιχθοῦν οἱ πύλες σου, Ἱερουσαλήμ, γιὰ πάντα, δέν θά κλείσουν οὔτε ἡμέρα οὔτε νύχτα, γιὰ νὰ φέρουν σ' ἐσένα τὴ δύναμη (τόν πλοῦτο) τῶν ἐθνῶν μέ πομπῶδη συνοδεία. Διότι τὰ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς πού δέν θά ὑποταχθοῦν σ' ἐσένα θά χαθοῦν, καὶ τὰ ἔθνη θά ἐρημωθοῦν ὀλοκληρωτικά· Καὶ τὰ κυπαρίσσια καὶ τὰ πεῦκα καὶ οἱ κέδροι πού εἶναι ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου θά ἔλθουν μαζί σ' ἐσένα, γιὰ νὰ δοξάσουν τὸν τόπο τὸν ἅγιό μου, καὶ τὸν τόπο πού πατοῦν τὰ πόδια μου ἐγὼ θά τὸν δοξάσω· Καὶ θά βαδίσουν πρὸς ἐσένα φοβισμένοι οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν πού σὲ ταπείνωσαν καὶ σὲ ἐξόργισαν, καὶ θά προσκυνήσουν στά πόδια σου ὅλοι ὅσοι σὲ πίκραναν, καὶ θά ὀνομασθεῖς Πόλη Κυρίου Σιών, τοῦ ἀγίου Θεοῦ τοῦ

Κυρίου Σιών τοῦ Ἁγίου Ἰσραήλ, διὰ τὸ γεγενῆσθαι σε καταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, Καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν σοι· καὶ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεαῖς γενεῶν. Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι καὶ γνώση, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σῶζων σε, καὶ ὁ ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ.

Ἐκτενής....Κεφαλοκλισία:

(Συλλειτουργικό. Σελ. 11-12,-13,-14).

Ἀπόστιχα.

Χαίροις ὁ ζωηφόρος Σταυρός, τῆς εὐσεβείας τὸ ἀήττητον τρόπαιον, ἢ θύρα τοῦ Παραδείσου, ὁ τῶν πιστῶν στηριγμός, τὸ τῆς Ἐκκλησίας περιτείχισμα· δι' οὗ ἐξηφάνισται, ἢ φθορὰ καὶ κατήργηται, καὶ κατεπόθη, τοῦ θανάτου ἢ δύναμις, καὶ ὑψώθημεν, ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια. Ὅπλον ἀκαταμάχητον, δαιμόνων ἀντίπαλε, δόξα Μαρτύρων Ὁσίων, ὡς ἀληθῶς ἐγκαλλώπισμα, λιμὴν σωτηρίας, ὁ δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Χαίροις ὁ τοῦ Κυρίου Σταυρός, δι' οὗ ἐλύθη τῆς ἀρᾶς τὸ ἀνθρώπινον, τῆς ὄντως χαρᾶς σημεῖον, ὁ καταράσσων ἐχθρούς, ἐν τῇ σῇ ὑψώσει πανσεβάσμιε· ἡμῶν ἢ βοήθεια, Βασιλέων κραταίωμα, σθένος δικαίων, ἱερέων εὐπρέπεια, ὁ τυπούμενος, καὶ δεινῶν ἐκλυτρούμενος, ῥάβδος ἢ τῆς δυνάμεως, ὑφ' ἧς ποιμαίνομεθα, ὄπλον

Ἰσραήλ· Καὶ ἐπειδὴ εἶχες γίνεαι ἐγκαταλελειμμένη καὶ μισημένη, καὶ δὲν ὑπῆρχε βοηθός γιὰ σένα, ἐγὼ θὰ σέ καταστήσω ὡς αἰώνια ἀγαλλίαση, εὐφροσύνη γιὰ γενεές γενεῶν· Καὶ θὰ θηλάσεις ὡς γάλα τὰ ἀγαθὰ τῶν ἐθνῶν καὶ θὰ φᾶς τὰ πλούτη τῶν βασιλέων· Καὶ θὰ γνωρίσεις ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος πού σέ σῶζω καὶ σέ λυτρῶνω, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ.

Ἐκτενής....Κεφαλοκλισία:

(Συλλειτουργικό. Σελ. 11-12,-13,-14).

Ἀπόστιχα.

Εἶθε νὰ χαίρεις (χαῖρε) ἐσὺ ὁ ζωηφόρος Σταυρός, τῆς εὐσεβείας τὸ ἀνίκητο τρόπαιο (μνημεῖο νίκης), ἢ θύρα Παραδείσου, τὸ στήριγμα τῶν πιστῶν, τὸ περιτείχισμα τῆς Ἐκκλησίας· Διὰ τοῦ τοῦ ὁποίου ἐξαφανίσθηκε ἢ φθορὰ, καὶ καταργήθηκε καὶ καταβροχθίσθηκε ἢ δύναμη τοῦ θανάτου, καὶ ὑψώθηκαμε ἀπὸ τῆ γῆ στά οὐράνια. Ὅπλο ἀκατανίκητο, ἀντίπαλε τῶν δαιμόνων, δόξα τῶν Μαρτύρων, τῶν Ὁσίων (τῶν ἀφιερωμένων) ἀληθινὸ στόλισμα, λιμάνι τῆς σωτηρίας πού δωρίζεις στὸν κόσμον τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ὑψῶστε τὸν Κύριο τὸν Θεό μας, καὶ προσκυνεῖτε τὸ ὑποστήριγμα τῶν ποδιῶν του.

Χαῖρε, Σταυρέ τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐλευθερώθηκε ἡ ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν κατάρα, τὸ σημεῖο τῆς ἀληθινῆς χαρᾶς, πού καταρρίπτεις τοὺς ἐχθρούς μέ τὴν Ὑψωσὴ σου πανσεβάσμιε· (Εἶσαι) ἢ δική μας βοήθεια, ἢ ἐνίσχυση τῶν βασιλέων, ἢ δύναμη τῶν δικαίων, τῶν ἱερέων ἢ εὐπρέπεια (ὠραιότητα)· Ἐσὺ πού τυπώνεσαι καὶ λυτρῶνεις ἀπὸ τὰ δεινά· Ἡ ῥάβδος τῆς

ειρήνης ἐν φόβῳ, ὃ περιέπουσιν Ἄγγελοι, Χριστοῦ
θεῖα δόξα, τοῦ παρέχοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα
ἔλεος.

Στίχ. Ὁ δὲ Θεὸς Βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνων
εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

Χαίροις ὁ τῶν τυφλῶν ὁδηγός, τῶν
ἀσθενούντων ἰατρός, ἡ ἀνάστασις, ἀπάντων τῶν
τεθνεώτων, ὁ ἀνυψώσας ἡμᾶς, εἰς φθορὰν
πεσόντας, Σταυρὲ τίμιε· δι' οὗ διαλέλυται, ἡ φθορὰ
καὶ ἐξήνθησεν, ἡ ἀφθαρσία, καὶ βροτοὶ
ἐθεώθημεν, καὶ διάβολος, παντελῶς
καταβέβληται. Σήμερον ἀνυψούμενον, χερσὶ
καθορῶντές σε, Ἀρχιερέων ὑψοῦμεν, τὸν
ὑψωθέντα ἐν μέσῳ σου, καὶ σὲ προσκυνοῦμεν,
ἀρνούμενοι πλουσίως τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα... Καὶ νῦν...

Ὅν περ πάλαι Μωυσῆς, προτυπώσας ἐν
ἑαυτῷ, τὸν Ἀμαλήκ κατάβαλὼν ἐτροπώσατο· καὶ
Δαυῖδ ὁ μελωδός, ὑποπόδιόν σοι βοῶν,
προσκυνεῖσθαι διετάξατο, τίμιον Σταυρόν σου,
Χριστέ ὁ Θεός, σήμερον ἀμαρτωλοὶ
προσκυνοῦντες χεῖλεσιν ἀναξίοις, σὲ τὸν
καταξίωσαντα παγῆναι ἐν αὐτῷ, ἀνυμνοῦντες
βοῶμέν σοι· Κύριε σὺν τῷ Ληστῇ τῆς βασιλείας
σου ἀξίωσον ἡμᾶς.

Νῦν ἀπολύεις... Τρισάγιον.

δυνάμεως ἀπὸ τὴν ὁποία καθοδηγοῦμεθα· Ὅπλο
εἰρήνης πού περιστοιχίζουσι μέ φόβο οἱ Ἄγγελοι· Θεϊκὴ
δόξα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος παρέχει στὸν κόσμο τὸ μέγα
ἔλεος.

Στίχ. Ὁ Θεός, ὁ Βασιλιάς μας ἐτοίμασε προαιώνια
σωτηρία στὸ μέσο τῆς γῆς.

Χαῖρε ὁ ὁδηγός τῶν τυφλῶν, τῶν ἀσθενῶν ὁ ἰατρός, ἡ
ἀνάστασις ὄλων πού ἔχουν πεθάνει, ἐσύ πού ἀνύψωσες
ἐμᾶς, πού πέσαμε στή φθορὰ, Σταυρὲ Τίμιε· Διὰ τοῦ
ὁποῖου ἔχει διαλυθεῖ ἡ φθορὰ καὶ πρόβαλε ὡς ἄνθος ἡ
ἀφθαρσία, καὶ οἱ ἄνθρωποι θεωθήκαμε, καὶ ὁ διάβολος
καταβλήθηκε τελείως. Σήμερα βλέποντάς σε νά
ἀνυψώνεσαι μέ χέρια Ἀρχιερέων, ὑψώνουμε αὐτόν, ὁ
ὁποῖος ὑψώθηκε ἐπάνω σου, καὶ τὸν προσκυνοῦμε ἀντλ
πλούσια τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα ... Καὶ νῦν...

Αὐτόν (τὸν Σταυρό) τὸν ὁποῖο παλαιά ὁ Μωυσῆς,
ἀφοῦ τὸν προεικόνισε μέ τὸν ἑαυτό του (ὑψώνοντας
ὀριζόντια τὰ χέρια του), κατέβαλε τοὺς Ἀμαληκίτες καὶ
τοὺς ἔτρεψε σὲ φυγή, καὶ ὁ Δαυῖδ ὁ μελωδός χαρακτηρί-
ζοντάς τον ὑποπόδιό σου (ὑποστήριγμα τῶν ποδιῶν
σου) διέταξε νά τὸν προσκυνοῦμε, δηλαδή τὸν Τίμιον
Σταυρό σου, Χριστέ Θεεέ μας, σήμερα ἐμεῖς οἱ
ἀμαρτωλοὶ προσκυν τον μέ ἀνάξια χεῖλη, ἀνυμν ἐσένα,
πού θεώρησες ἄξιο νά καρφωθεῖς ἐπάνω του, σοῦ κραυ-
γάζουμε· Κύριε, μαζί μέ τὸ Ληστή κάνε μας ἀξίους τῆς
Βασιλείας σου.

Νῦν ἀπολύεις... Τρισάγιον.

<p>(Συλλειτουργικόν. Σελ. 15,-16). Απολυτίκιον. Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς Βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα. (Ἐκ τρίτου).</p> <p>Ἀπόλυσις. (Συλλειτουργικόν. Σελ. 16-17).</p> <p>14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ. ΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΟΡΘΟΣ</p> <p>Προκαταρκτικά: (Συλλειτουργικόν. Σελ. 17-31). Καθίσματα.</p> <p>Τοῦ Σταυροῦ σου τὸ ξύλον προσκυνοῦμεν Φιλάνθρωπε, ὅτι ἐν αὐτῷ προσηλώθης ἡ ζωὴ τῶν ἀπάντων· Παράδεισον ἠνέωξας Σωτήρ, τῷ πίστει προσελθόντι σοι Ληστῇ· καὶ τρυφῆς κατηξιώθη, ὁμολογῶν σοι, Μνήσθητί μου Κύριε. Δέξαι ὡσπερ ἐκεῖνον καὶ ἡμᾶς, κραυγάζοντας· Ἠμάρτομεν, πάντες τῇ εὐσπλαχνίᾳ σου, μὴ ὑπερίδης ἡμᾶς. (Δίς).</p> <p>Μόνον ἐπάγη τὸ ξύλον Χριστέ τοῦ Σταυροῦ σου, τὰ θεμέλια ἐσαλεύθη τοῦ θανάτου Κύριε· ὄν γὰρ κατέπτε πόθῳ Ἄιδης, ἀπήμεσε τρόμῳ· ἔδειξας ἡμῖν τὸ σωτήριόν σου Ἅγιε, καὶ δοξολογοῦμέν σε, Υἱὲ Θεοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς.</p> <p>Προδιετύπου μυστικῶς πάλαι τῷ χρόνῳ, ὁ</p>		<p>(Συλλειτουργικό. Σελ. 15,-16). Απολυτίκιο. Σῶσε, Κύριε, τὸ Λαό σου καὶ εὐλόγησε ἡμᾶς, πού εἴμαστε κληρονομία σου, δωρίζοντας νίκες στοὺς ἄρχοντές μας κατὰ τῶν βαρβάρων, καὶ προστατεύοντας μέ τόν Σταυρό σου τὸ δικό σου πολίτευμα (τρόπο ζωῆς). (γ'·). Ἀπόλυση. (Συλλειτουργικό. Σελ. 16-17).</p> <p>14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ. ΥΨΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΟΡΘΟΣ</p> <p>Προκαταρκτικά: (Συλλειτουργικόν. Σελ. 17-31). Καθίσματα.</p> <p>Τοῦ Σταυροῦ σου τὸ ξύλο προσκυνοῦμε, Φιλάνθρωπε, διότι καρφώθηκες ἐπάνω σ' αὐτόν Ἐσύ ἡ ζωὴ τῶν ἀπάντων. Ἄνοιξες, Σωτήρα, τόν παράδεισο στό Ληστῆ πού σέ πλησίασε μέ πίστη· καὶ ἔγινε ἄξιος τῆς ἀπολαύσεως, ὁμολογῶν σ' ἐσένα τὸ «Μνήσθητί μου, Κύριε». Δέξου ὅπως ἐκεῖνον καὶ ἡμᾶς πού κραυγάζουμε· Ἄμαρτήσαμε ὅλοι ἀπέναντι στή εὐσπλαχνία σου, μὴ μᾶς περιφρονήσεις. (Δίς).</p> <p>Μόνο πού καρφώθηκε, Χριστέ, τὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ σου, σεισθήκαν τὰ θεμέλια τοῦ θανάτου, Κύριε· Διότι ἐσένα πού κατάπτε ὁ ἄδης, σέ ἔβγαλε ὡς ἐμετό μέ τρόμο· Ἐδειξες σ' ἡμᾶς τὴ σωτηρία σου, Ἅγιε, καὶ σέ δοξολογοῦμε, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησέ μας.</p> <p>Προεικόνιζε μυστηριωδῶς τὰ παλαιὰ χρόνια ὁ</p>
---	--	---

Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, Σταυροῦ τὸν τύπον, ὡς τὰς χεῖρας ἐξέτεινε σταυροφανῶς Σωτήρ μου· καὶ ἔστη ὁ ἥλιος ἕως ἐχθρούς, ἀνεῖλεν, ἀνθισταμένους σοι τῷ Θεῷ· νῦν δὲ οὗτος ἐσκοτίσται, ἐπὶ Σταυροῦ σε ὀρῶν, θανάτου κράτος λύνοντα, καὶ τὸν Ἄϊδην σκυλεύοντα.

Ἀναβαθμοί:

Τό Α'. ἀντίφωνον τοῦ Δ'. ἤχου:

(8 Σ/βρίου. Σελ. 8-9).

Προκείμενον.

Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τό σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Στίχος: Ἄισατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν.

Τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ὁρθρου.

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 33).

Εὐαγγέλιον.

Κατά Ἰωάννην: (IB'. 28-36).

Εἶπεν ὁ Κύριος· Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἢ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· καγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς

Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ τὸν τύπο τοῦ Σταυροῦ, καθὼς ἄπλωνε τὰ χεῖρα σταυροειδῶς, Σωτήρα μου· Καὶ στάθηκε ὁ ἥλιος, ἕως ὅτου ἐξόντωσε τοὺς ἐχθρούς πού ἀντιστέκονταν σ' ἐσένα τὸν Θεό· Τώρα ὁμως αὐτός (ὁ ἥλιος) σκοτείνιασε βλέποντάς σε ἐπάνω στὸν Σταυρό, νά καταλύεις τὴν ἐξουσία τοῦ θανάτου καὶ νά διαρπάζεις (νά λαφυραγωγεῖς) τὸν ἄδη.

Ἀναβαθμοί:

Τό Α'. ἀντίφωνο τοῦ Δ'. ἤχου:

(8 Σ/βρίου. Σελ. 8-9).

Προκείμενο.

Εἶδαν ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὴ σωτηρία τοῦ Θεοῦ μας.

Στίχος: Ψάλετε στὸν Κύριο Καινούριο ὕμνο.

Τάξη Εὐαγγελίου τοῦ Ὁρθρου.

(Συλλειτουργικό. Σελ. 33).

Εὐαγγέλιο.

Κατά Ἰωάννην: (IB'. 28-36)

Εἶπε ὁ Κύριος· Πατέρα, δόξασε τὸ ὄνομά σου. Ἦλθε λοιπὸν φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανό· Καὶ τό ἐδόξασα (μέ ὅσα ἔκανες ὡς τώρα) καὶ πάλι θά τό δοξάσω (μέ τό πάθος σου). Τό πλῆθος λοιπὸν πού βρισκόταν ἐκεῖ καὶ ἄκουσε, ἔλεγε ὅτι ἔγινε βροντὴ· Ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος τοῦ μίλησε. Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Δέν ἔγινε γιὰ μένα αὕτη ἢ φωνή, ἀλλὰ γιὰ σᾶς. Τώρα κρίνεται ὁ κόσμος (χωρίζονται οἱ πιστοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους). Τώρα ὁ ἄρχοντας τοῦ κόσμου αὐτοῦ θά πεταχθεῖ ἔξω (ἀπὸ τὸν κόσμο)· Κι ἐγώ, ὅταν ὑψωθῶ (ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανό), ὅλους θά τοὺς προσελκύσω πρὸς τὸν ἑαυτό μου· Καὶ

ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις, ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστὶ· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει. Ἔως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ὁ Ν'. (50) Ψαλμός:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 34-35).

Δόξα...

Σύ μου σκέπη κραταιὰ ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, ἀγίασόν με τῇ δυνάμει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ δοξάζω σε.

Καὶ νῦν... (Τό αὐτό).

Πεντηκοστάριον.

Σταυρὲ τοῦ Χριστοῦ, Χριστιανῶν ἡ ἐλπίς, πεπλανημένων ὁδηγέ, χειμαζομένων λιμὴν, ἐν πολέμοις νίκος, οἰκουμένης ἀσφάλεια, ἀσθενούντων ἰατρέ, νεκρῶν ἡ ἀνάστασις, ἐλέησον ἡμᾶς.

«Σῶσον ὁ Θεός ...».

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 36-37).

Κανών.

Ὡιδὴ Α'.

αὐτό τό ἔλεγε ἐπισημαίνοντας μέ ποιό θάνατο ἐπρόκειτο νά πεθάνει. Αποκρίθηκε σ' αὐτόν τό πλήθος· Ἐμεῖς ἀκούσαμε ἀπό τόν νόμο(τήν Ἁγία Γραφή) ὅτι ὁ Χριστὸς μένει αἰώνια, καὶ πῶς λές ἐσύ, ὅτι πρέπει νά ὑψωθεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου; Ποιὸς εἶναι αὐτός ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου; Εἶπε λοιπόν σ' αὐτούς ὁ Ἰησοῦς· Ἀκόμη λίγο χρόνο εἶναι τό φῶς μαζί σας· Βαδίζετε ὅσο ἔχετε τό φῶς, γιά νά μὴ σᾶς προλάβει τό σκοτάδι· Διότι αὐτός πού βαδίζει στό σκοτάδι δέ γνωρίζει ποῦ πηγαίνει. Ὅσο ἔχετε τό φῶς, πιστεύετε στό φῶς, γιά νά γίνετε υἱοὶ τοῦ φωτός.

Ὁ Ν'. (50) Ψαλμός:

(Συλλειτουργικό. Σελ. 34-35).

Δόξα ...

Ἐσύ, ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, πού ἀποτελεῖσαι ἀπό τρία ξύλα, εἶσαι σκέπη μου δυνατὴ· Ἀγίασέ με μέ τῇ δυνάμει σου, ὥστε μέ πίστη καὶ φόβο νά σέ προσκυνῶ καὶ νά σέ δοξάζω.

Καὶ νῦν... (Τό ἴδιο).

Πεντηκοστάριον.

Σταυρὲ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐλπίδα τῶν χριστιανῶν, ὁδηγέ τῶν πλανημένων, λιμάνι τῶν ναυτικῶν πού κινδυνεύουν, νίκη στοὺς πολέμους, ἀσφάλεια τῆς οἰκουμένης, ἰατρέ τῶν ἀσθενῶν, ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, ἐλέησέ μας.

«Σῶσον ὁ Θεός ...».

(Συλλειτουργικό. Σελ. 36-37).

Κανόνας.

Ὡιδὴ Α'.

«Σταυρόν χαράξας Μωσῆς, ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ, τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε, τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι, τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς, Φαραὼ τοῖς ἄρμασι κροτήσας ἤνωσεν· ἐπ' εὗρους διαγράψας, τὸ ἀήττητον ὄπλον, διὸ Χριστῷ ἄσωμεν· τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται».

Τὸν τύπον πάλαι Μωσῆς, τοῦ ἀχράντου πάθους, ἐν ἑαυτῷ προέφηγε, τῶν ἱερῶν μεσούμενος, Σταυρῷ δὲ σχηματισθεὶς, τεταμέναις τρόπαιον, παλάμαις ἤγειρε, τὸ κράτος διολέσας, Ἀμαλήκ τοῦ πανώλους· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Ἀνέθηκε Μωσῆς, ἐπὶ στήλης ἄκος, φθοροποιῦ λυτήριον, καὶ ἰσβόλου δήγματος· καὶ ξύλῳ τύπῳ Σταυροῦ, τὸν πρὸς γῆν συρόμενον, ὄφιν προσέδησεν, ἐγκάρσιον ἐν τούτῳ, θριαμβεύσας τὸ πῆμα· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Ἐπέδειξεν οὐρανός, τοῦ Σταυροῦ τὸ τρίπαιον, τῷ εὐσεβείας κράτορι, καὶ Βασιλεῖ θεόφρονι, ἐχθρῶν ἐν ᾧ δυσμενῶν, κατεβλήθη φρούαγμα· ἀπάτη ἀνετράπη δέ· καὶ πίστις ἐφηπλώθη, γῆς τοῖς

Ἄφου χάραξε Σταυρό ὁ Μωσῆς μετὰ τὴν ῥάβδον τοῦ κατ' εὐθείαν ἐμπρός (κάθετα) ἔκοψε στά δύο τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα πρὸς χάριν τῶν Ἰσραηλιτῶν, πού τὴν πέρασαν πεζοί· Καὶ γὰρ νὰ ἐπιστρέψει, ἀφου τὴν χτύπησε (τὴ θάλασσα μετὰ τὴν ἴδια ῥάβδον), τὴν ἔνωσε, γὰρ νὰ καταποντισθοῦν τὰ ἄρματα τοῦ Φαραῶ, διαγράφοντας ἔτσι κατὰ πλάτος τὸ ἀνίκητο ὄπλο (τὸν Σταυρό): Γιὰ αὐτὸ ἄς ψάλουμε στό Χριστό, τὸν Θεό μας, διότι εἶναι δοξασμένος.

Παλαιὰ ὁ Μωσῆς τὸν τύπο τοῦ ἁγίου πάθους σου τὸν προετύπωσε στὸν ἑαυτό του εὐρισκόμενος ἀνάμεσα στοὺς ἱερούς ἄνδρες (τὸν Ἀαρὼν καὶ τὸν Ὡρ): Καὶ ἀφου σχημάτισε τὸ σχῆμα τοῦ Σταυροῦ μετὰ τεντωμένες τίς παλάμες, ὑψωσε τρίπαιον (ἐπέτυχεν νίκη) καταστρέφοντας τὴ δύναμη τῶν ὀλέθριων Ἀμαληκίτων· Γιὰ αὐτὸ ἄς ψάλουμε στό Χριστό τὸν Θεό μας, γιατί εἶναι δοξασμένος.

Ὁ Μωσῆς τοποθέτησε ἐπάνω σὲ στήλη (τὸ χάλκινο φίδι) ὡς θεραπεία (φάρμακο), πού λυτρώνει ἀπὸ τὸ φθοροποιό (θανατηφόρο) καὶ δηλητηριῶδες δάγκωμα (τῶν φιδιῶν): Καὶ ἐπάνω στό ξύλο, στὸν τύπο τοῦ Σταυροῦ, ἔδωσε σταυρωτὰ τὸ φίδι (τὸ διάβολο), πού σερνόταν στὴ γῆ, καὶ ἔτσι ἐπάνω σ' αὐτὸ θριάμβευσε (νίκησε) τὸ πάθημα (τὸν ὀλεθρο): Γιὰ αὐτὸ ἄς ψάλουμε στό Χριστό τὸν Θεό μας, γιατί εἶναι δοξασμένος.

Ἐπέδειξε ὁ οὐρανός τὸ νικηφόρο σύμβολο τοῦ Σταυροῦ στὸν ἄρχοντα τῆς εὐσεβείας (τὸν Μεγάλον Κωνσταντῖνον) καὶ βασιλιά, πού σκεπτόταν θεάρεστα, μετὰ τὸ ὁποῖο (σύμβολο) καταβλήθηκε ἡ αὐθάδεια τῶν

πέρασι θεία· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Ωιδὴ Γ'.

«Ράβδος εἰς τύπον τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται· τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα, τῇ στειρευούσῃ δὲ πρώην, Ἐκκλησία νῦν ἐξήνθησε, ξύλον Σταυροῦ, εἰς κράτος καὶ στερέωμα».

Ὡς ἐπαφῆκε ῥαπιζομένη ὕδωρ ἀκρότομος, ἀπειθοῦντι λαῷ, καὶ σκληροκαρδίῳ, τῆς θεοκλήτου ἐδήλου, Ἐκκλησίας τὸ μυστήριον, ἧς ὁ Σταυρός, τὸ κράτος καὶ στερέωμα.

Πλευρᾶς ἀχράντου λόγχῃ τρωθείσης, ὕδωρ σὺν αἵματι ἐξεβλήθη, ἐγκαινίζον διαθήκην, καὶ ῥυπτικὸν ἁμαρτίας· τῶν πιστῶν γὰρ Σταυρός καύχημα, καὶ Βασιλέων κράτος καὶ στερέωμα.

Μικρὰ Συναπτὴ:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 37-38).

Κάθισμα.

Ἐν Παραδείσῳ με τὸ πρῖν, ξύλον ἐγύμνωσεν, οὐπερ τῇ γεύσει, ὁ ἐχθρὸς εἰσφέρει νέκρωσιν, τοῦ Σταυροῦ δὲ τὸ ξύλον, τῆς ζωῆς τὸ ἔνδυμα, ἀνθρώποις φέρον, ἐπάγη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κόσμος ὅλος ἐπλήσθη πάσης χαρᾶς· ὃν ὀρῶντες

μισητῶν ἐχθρῶν· Καὶ ἀνετράπη ἡ ἀπάτη· καὶ ἐξαπλώθηκε στὰ πέρατα τῆς γῆς ἡ θεϊκὴ πίστη· Γι' αὐτὸ ἄς ψάλουμε στὸ Χριστὸ τὸν Θεὸ μας, διότι εἶναι δοξασμένος.

Ῥοδὴ Γ'.

Ἡ ράβδος (τοῦ Ἀαρὼν) παραλαμβάνεται ὡς προτύπωση τοῦ μυστηρίου (τοῦ Σταυροῦ), διότι μὲ τὴ βλάστησή της ἐκλέγει (ἀναδεικνύει) τὸν Ἀρχιερέα· Καὶ στήν Ἐκκλησία (τῶν ἐθνῶν), πού ἦταν πρῖν στεῖρα, βλάστησε τὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ, γιὰ νὰ εἶναι δύναμη καὶ στήριγμα.

Καθὼς ἄφησε νὰ τρέξει νερὸ ἢ τραχεῖά πέτρα μὲ τὸ κτύπημα (τῆς ράβδου τοῦ Μωυσῆ) γιὰ χάρι τοῦ ἀνυπότακτου καὶ σκληροκαρδίου λαοῦ, φανέρωνε τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας πού ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, γιὰ τὴν ὁποία ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ δύναμη καὶ τὸ στήριγμα.

Ὅταν πληγώθηκε μὲ τὴ λόγχῃ ἡ ἁγία πλευρά (τοῦ Χριστοῦ), χύθηκε νερὸ μαζὶ μὲ αἷμα, πού ἐγκαινιάζει τὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ καθαρίζει τὴν ἁμαρτία· Διότι ὁ Σταυρὸς εἶναι τῶν πιστῶν καύχημα καὶ τῶν βασιλέων ἡ δύναμη καὶ τὸ στήριγμα.

Μικρὴ Συναπτὴ:

(Συλλειτουργικό. Σελ. 37-38).

Κάθισμα.

Στὸν παράδεισο παλαιὰ ξύλο μὲ γύμνωσε, γιὰ τὴν μὲ τὴ γεύση ἐκείνου ὁ ἐχθρὸς (ὁ διάβολος) εἰσάγει τὴ νέκρωση· Τοῦ Σταυροῦ ὅμως τὸ ξύλο, καρφώθηκε ἐπάνω στὴ γῆ φέροντας στοὺς ἀνθρώπους τὸ ἔνδυμα τῆς ζωῆς, καὶ ὅλος ὁ κόσμος γέμισε ἀπὸ κάθε χαρὰ· Αὐτόν

ὑψούμενον, Θεῶ ἐν πίστει λαοί, συμφώνως ἀνακράζωμεν· Πλήρης δόξης ὁ οἶκός σου. (Δίς).

Ωιδὴ Δ'.

«Εἰσακήκοα Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ ἐδόξασά σου τὴν Θεότητα».

Πικρογόνους μετέβαλε, ξύλω Μωυσῆς πηγάς ἐν ἐρήμῳ πάλαι, τῷ Σταυρῷ πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τῶν ἐθνῶν προφαίνων τὴν μετάθεσιν.

Ὁ βυθῷ κολπωσάμενος, τέμνουσαν ἀνέδωκεν Ἰορδάνης ξύλω, τῷ Σταυρῷ καὶ τῷ Βαπτίσματι, τὴν τομὴν τῆς πλάνης τεκμαιρόμενος.

Ἰερῶς προστοιβάζεται, ὁ τετραμερῆς λαὸς προηγούμενος, τῆς ἐν τύπῳ μαρτυρίου σκηνης, σταυροτύποις τάξεσι κλειζόμενος.

Θαυμαστῶς ἐφαπλούμενος, τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισεν, ὁ Σταυρός· καὶ διηγήσαντο, οὐρανοὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ωιδὴ Ε'.

«Ὁ τρισμακάριστον ξύλον, ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος· δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλω ἀπατήσας, τῷ ἐν σοὶ δελεασθεῖς, Θεῶ τῷ προσπαγέντι σαρκί, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν».

Σὲ τὸ αἰοίδιμον ξύλον, ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, τὴν

(τὸν Σταυρό) βλέποντάς τον νὰ ὑψώνεται, λαοί, ἄς κραυγάζουμε ὅλοι μαζί στὸν Θεὸ μέ πίστη· Ὁ ναός σου εἶναι γεμάτος ἀπὸ δόξα.

Ωιδὴ Δ'.

Ἄκουσα μέσα μου, Κύριε, τὸ μυστήριον τῆς θεϊκῆς οἰκονομίας γιὰ τὴ σωτηρία μας· Κατενόησα τὰ ἔργα σου, καὶ δόξασα τὴ Θεότητά σου.

Ὁ Μωυσῆς παλαιὰ στὴν ἔρημο μετέβαλε μέ ξύλο τίς πηγές πού ἔβγαζαν πικρὸ νερό, προεικονίζοντας τὴ μετάβασον τῶν ἐθνῶν πρὸς τὴν εὐσέβεια μέ τὸν Σταυρό.

Ὁ Ἰορδάνης πού δέχθηκε στὴν ἀγκαλιά του (στό βυθὸ του) τὸν πέλεκυ, τὸν ἐπανεφέρει στὴν ἐπιφάνεια μέ ξύλο (πού ἔρριξε ὁ Ἐλισσαῖος) δηλαδὴ μέ τὸν Σταυρὸ καὶ τὸ βάπτισμα, ὑποδεικνύοντας τὴν ἀποκοπὴ (τὴν ἐξάλειψον) τῆς πλάνης.

Μέ ἱεροπρέπεια παρατάσσεται ὁ λαός, πού ἦταν χωρισμένος σὲ τέσσερα μέρη προπορευόμενος μπροστὰ ἀπὸ τὴν τυπικὴ «Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου» (τὸν φοροτό ναό), καὶ δοξαζόμενος μέ σταυροειδεῖς σειρές.

Καθὼς ἀπλωνόταν μέ τρόπο θαυμαστό ὁ Σταυρός, ἐξακόντισε τίς ἡλιακὰς ἀκτινοβολίες· Καὶ διεκήρυξαν οἱ οὐρανοὶ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ μας.

Ωιδὴ Ε'.

Ὁ τρισμακάριστο ξύλο, στό ὁποῖο ἀπλώθηκε ὁ Χριστός, ὁ Βασιλιάς καὶ Κύριος· Μέ σένα ἔπεσε, αὐτὸς πού ἐξαπάτησε (τὸν ἄνθρωπο) ξεγελασμένος, ὅπως ἀπὸ δόλωμα ἀπὸ τὸν Θεὸ, ὁ ὁποῖος καρφώθηκε σ' ἐσένα σωματικά, καὶ παρέχει τὴν εἰρήνην στίς ψυχές μας.

Ἐσένα, τὸ ἄξιο ὕμνων ξύλο, ἐπάνω στό ὁποῖο

Ἐδὲμ φυλάττουσα, στρεφομένη ῥομφαία, Σταυρὲ ἠδέσθη, τὸ φρικτὸν δὲ Χερουβίμ, εἶξε τῷ σοὶ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ἐποχθονίων δυνάμεις, ἀντίπαλοι τοῦ Σταυροῦ, φρίττουσι χαραττόμενον, τὸ σημεῖον ἐν ἀέρι ᾧ πολοῦσιν· οὐρανίων γηγενῶν, γένος δὲ γόνου κάμπτει Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Μαρμαρυγαῖς ἀκηράτοις, φανεῖς ὁ θεῖος Σταυρός, ἐσκοτισμένοις ἔθνεσι, τοῖς ἐν πλάνη ἀπάτης τὸ θεῖον φέγγος, ἀπαστράψας οἰκειοῖ, τῷ ἐν αὐτῷ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ωιδὴ ΣΤ'.

«Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις, παλάμας Ἰωνᾶς, σταυροειδῶς διεκπετάσας, τὸ σωτήριοι πάθος προδιετύπου σαφῶς· ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, τὴν ὑπερκόσμιον Ἀνάστασιν ὑπεζωγράφησε, τοῦ σαρκὶ προσπαγέντος, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τριήμερῳ ἐγέρσει, τὸν κόσμον φωτίσαντος».

Ὁ γήρα καμφθεῖς, καὶ νόσω τρυχωθεῖς, ἀνωρθοῦτο Ἰακώβ χειρὰς ἀμείψας, τὴν ἐνέργειαν φαίνων τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ· τὴν παλαιότητα

ἀπλώθηκε ὁ Χριστός, σὲ εὐλαβήθηκε τὸ περιστρεφόμενο σπαθὶ πού φύλαγε τὸν παράδεισο· Καὶ τὸ φοβερὸ Χερουβίμ ὑποχώρησε μπροστὰ στό Χριστό, ὁ ὁποῖος προσηλώθηκε (καρφώθηκε) σωματικά σ' ἐσένα, καὶ παρέχει (προσφέρει) τὴν εἰρήνην στίς ψυχές μας.

Οἱ δυνάμεις τῶν καταχθονίων (οἱ δαίμονες), οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Σταυροῦ φρίττουν, ὅταν χαράζεται τὸ σημεῖο του στόν ἀέρα, μέσα στόν ὁποῖο περιφέρονται· Ἀλλά τῶν οὐρανίων (τῶν Ἀγγέλων) οἱ Δυνάμεις καὶ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων κλίνουν (λυγίζουν) τὰ γόνατα μπροστὰ στό Χριστό πού παρέχει τὴν εἰρήνην στίς ψυχές μας.

Ὅταν φανεῖ ὁ θεϊκὸς Σταυρὸς μέ λάμπεις χωρὶς κηλίδες, ἀστράφτοντας τὴ θεϊκὴ φεγγοβολὴ στὰ σκοτισμένα ἔθνη, πού ζοῦν στὴ πλάνη τῆς ἀπάτης, τὰ ἐξοικειώνει (τὰ φέρνει κοντά) μέ τὸ Χριστό πού καρφώθηκε ἐπάνω του, πού παρέχει τὴν εἰρήνην στίς ψυχές μας.

Ῥοδὴ ΣΤ'.

Στὰ σπλάχνα τοῦ θαλάσσιου θοορίου ὁ Ἰωνᾶς ἀπλώνοντας τίς παλάμες σταυροειδῶς, προετύπωσε μέ σαφήνεια τὸ σωτῳριῳδες πάθος (τοῦ Χριστοῦ)· Ἀπὸ ὅπου ἀφοῦ ἀναδύθῳκε τριήμερος, προεικόνισε τὴν ὑπερφυσικὴ Ἀνάστασῳ τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος καρφώθῳκε (στό Σαυρό) σωματικά, καὶ μέ τὴν τριήμερῳ Ἀνάστασή του φώτισε τὸν κόσμον.

Ὁ Ἰακώβ πού κύρτωσε ἀπὸ τὰ γοορατεία καὶ ταιαιπωρηθῳκε ἀπὸ ἀσθένεια, στάθῳκε ὀρθιος ἀνταλλάσσοντας τὰ χέρια (σταυροειδῶς) δείχνοντας

καὶ γὰρ, τοῦ νομικοῦ σκιώδους, γράμματος ἐκαινογράφησεν, ὁ ἐν τούτῳ σαρκὶ προσπαγεῖς Θεός, καὶ τὴν ψυχόλεθρον νόσον, τῆς πλάνης ἀπήλασε.

Νεαζούσαις θεῖς παλάμας, ὁ θεῖος Ἰσραήλ, σταυροειδῶς κάραις ἐδήλου, ὡς πρεσβύτερον κλέος ὁ νομολάτρης λαός· ὑποπτειθεὶς ὅθεν οὕτως ἐξηπατῆσθαι, οὐκ ἠλλοίωσε τὸν ζωηφόρον τύπον· ὑπερέξει λαὸς γὰρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, νεοπαγῆς ἀνεβόα, Σταυρῶ τειχιζόμενος.

Μικρά Συναπτή:
(Συλλειτουργικόν. Σελ. 38).
Κοντάκιον.

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῶ ἐκουσίως, τῇ ἐπωνύμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ, τοὺς οἰκτιρομύς σου δώρησαι, Χριστέ ὁ Θεός. Εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου, τοὺς πιστοὺς Βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς, κατὰ τῶν πολεμίων· τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Ὁ Οἶκος.

Ὁ μετὰ τρίτον οὐρανὸν ἀρθεὶς ἐν Παραδείσῳ, καὶ ῥήματα τὰ ἄρρητα καὶ θεῖα, ἃ οὐκ ἐξὸν γλώσσαις λαλεῖν, τὶ τοῖς Γαλάταις γράφει, ὡς ἐρασταὶ τῶν Γραφῶν, ἀνέγνωτε καὶ ἔγνωτε. Ἐμοί, φησί, καυχᾶσθαι μὴ γένοιτο, πλὴν εἰ μὴ ἐν μόνῳ

τὴν ἐνέργεια τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ· Διότι τό παλαιό σκιῶδες (αἰνιγματικό) γράμμα τοῦ Νόμου τό ξαναέγραψε καινούριο ὁ Θεός, πού προσηλώθηκε (καρφώθηκε) σ' αὐτόν (τόν Σταυρό), καὶ ἔδιωξε τὴν ἀρρώστια τῆς πλάνης πού φθείρει τὴν ψυχὴ.

Τοποθετῆς παλάμες ὁ δίκαιος Ἰακώβ στά νεαρά κεφάλια (τῶν ἐγγόνων του) φανέρωνε ὅτι ἔχει μεγαλύτερη δόξα ὁ λαὸς πού θά λατρεύει (θά τηρεῖ) τό Νόμο· Γί' αὐτό, ἐπειδὴ προέκυψε ἡ ὑπόψια ὅτι ἔχει ἔτσι ἐξαπατηθεῖ, δέν ἄλλαξε τό ζωηφόρο σημεῖο (τοῦ Σταυροῦ), καὶ ἔτσι διεκήρυττε, ὅτι θά ὑπερισχύσει ὁ νεοδημιούργητος λαὸς τοῦ Χριστοῦ περιτειχιζόμενος μέ τόν Σταυρό.

Μικρὴ Συναπτή:
(Συλλειτουργικό. Σελ. 38).
Κοντάκιο.

Ἐσύ πού ὑψώθηκες θεληματικά στόν Σταυρό, στήν καινούρια κοινωνία, πού φέρνει τό ὄνομά σου (χριστιανοί), δώρισε τὴν εὐσπλαχνία σου, Χριστέ Θεέ μας. Χαροποίησε μέ τὴ δύναμή σου τοὺς πιστοὺς ἄρχοντές μας χορηγῶν σ' αὐτούς νίκες κατὰ τῶν ἐχθρῶν· Εἶθε νά ἔχουν τὴ δική σου συμμαχία ὡς ὄπλο εἰρήνης ἀκατανίκητο θρίαμβο.

Οἶκος.

Ὁ Παῦλος πού ὑψώθηκε ἐπάνω ἀπὸ τόν τρίτο οὐρανὸν στόν παράδεισο, καὶ ἄκουσε λόγια ἀνέκφραστα (ἀνείπωτα) καὶ θεϊκά, τὰ ὅποια ἀδυνατοῦν νά ἐκφράσουν οἱ γλῶσσες, ἐπειδὴ ἀγαπᾶτε τὴν Ἁγία Γραφή, διαβάσατε καὶ καταλάβατε τί γράφει στους Γαλά-

τῷ Σταυρῷ τῷ τοῦ Κυρίου, ἐν ᾧ παθῶν, ἔκτεινε τὰ πάθη. Αὐτὸν οὖν καὶ ἡμεῖς κρατῶμεν τοῦ Κυρίου τὸν Σταυρὸν καύχημα πάντες· ἔστι γὰρ σωτήριον ἡμῖν τοῦτο τὸ ξύλον, ὄπλον εἰρήνης ἀήττητον τρόπαιον.

Συναξάριον.

Τῇ ΙΔ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ παγκόσμιος Ὑψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Στίχοι. Τὰς ἐν λάρυγγι, Σῶτερ, ὑψώσεις φέρει, Ὑψούμενον βλέπουσα τὸν Σταυρὸν κτίσις.

Ὑψώθη δεκάτη, Σταυροῦ ξύλον, ἡδὲ τετάρτη.

Καταβασία: Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ:

(Οἱ Εἴρμοι τοῦ Κανόνος). Ἦ

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 56-58).

Ωιδὴ Ζ'.

«Ἐκνοον πρόσταγμα τυράννου δυσσεβοῦς, λαοὺς ἐκλόνησε, πνέον ἀπειλῆς καὶ δυσφημίας θεοστυγοῦς· ὅμως τρεῖς Παῖδας οὐκ ἐδειμάτωσε, θυμὸς θηριώδης, οὐ πῦρ βρόμιον· ἀλλ' ἀντηχοῦντι δροσοβόλῳ πνεύματι, πυρὶ συνόντες ἔψαλλον· ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ».

Εὐλου γευσάμενος ὁ πρῶτος ἐν βροτοῖς, φθορᾷ παρόκησε· ῥίψιν γὰρ ζωῆς ἀτιμοτάτην κατακριθεὶς, ὄλω τῷ γένει σωματοφθόρος τις, ὡς λύμη τῆς νόσου μετέδωκεν· ἀλλ' εὐρηκότες

τες· Μὴ μοῦ συμβεῖ, λέγει, νὰ καυχῶμαι παρὰ μόνο στόν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου, ἐπάνω στόν ὁποῖο ἀφοῦ ἔπαθε, νέκρωσε τὰ πάθη· Αὐτό λοιπὸν καὶ ὅλοι ἐμεῖς, τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου, ἄς τὸν οὔμε μὲ σιγουριά ὡς καύχημα· Διότι αὐτὸ τὸ ξύλο εἶναι γιὰ μᾶς σωτηρία, ὄπλο εἰρήνης, ἀκατανίκητος θρίαμβος (μνημεῖο νίκης).

Συναξάριο.

Κατὰ τὴ δεκάτη τετάρτη αὐτοῦ τοῦ μηνός εἶναι ἡ παγκόσμια Ὑψωση τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Σωτήρα, ἡ κτίση φέρνει στό Λάρυγγα τίς δοξολογίες, βλέποντας τὸν Σταυρὸ νὰ ὑψώνεται.

Ὑψώθηκε τὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ κατὰ τὴ δεκάτη καὶ τετάρτη (ἡμέρα τοῦ μηνός).

Καταβασίες: Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ:

Οἱ Εἴρμοι τοῦ Κανόνα. Ἦ

(Συλλειτουργικό. Σελ. 56-58).

Ῥδὴ Ζ'.

Τὸ παράλογο πρόσταγμα τοῦ ἀσεβοῦς τυράννου συνεκλόνησε τοὺς λαοὺς ἀποπνέοντας ἀπειλή καὶ βλασφημία θεομίσητο. Ὅμως τοὺς τρεῖς νέους δὲν τοὺς τρομακράτησε οὔτε θυμὸς θηριώδης οὔτε φωτιά θορυβώδης (ἄγρια)· Ἀλλὰ εὐρισκόμενοι μέσα στὴ φωτιά μαζὶ μὲ τὸν ἄερα ποὺ δρόσιζε καὶ ποὺ ἀντιστεκόταν (στόν ἄγριο ἦχο τῆς φωτιάς), ἔψαλλαν· Ὁ ὑπερύμνητος τῶν πατέρων καὶ δικός μας Θεός, εἶσαι δοξασμένος.

Ἐπειδὴ γεύθηκε (τὸν ἀπαγορευμένο) καρπὸ ὁ πρῶτος μεταξύ τῶν ἀνθρώπων (ὁ Ἀδάμ), συγκατοίκησε μὲ τὴ φθορὰ (ἔγινε φθαρτός)· Διότι, ἀφοῦ καταδικάσθηκε σὲ ἀτιμωτική ἀπόρριψη ἀπὸ τὴ ζωὴ, ὡς βλάβη ποὺ φθειρίζει

γηγενείς ανάκλησιν, Σταυροῦ τὸ ξύλον κράζομεν·
Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς
εὐλογητὸς εἶ.

Ἦλυσε πρόσταγμα Θεοῦ παρακοή, καὶ ξύλον
ἤνεγκε θάνατον βροτοῖς, τὸ μὴ εὐκαίρως
μεταληφθέν· ἐν ἀσφαλείᾳ τῆς ἐριτίμου δέ,
ἐντεῦθεν ζωῆς τὸ ξύλον εἶργετο, ὃ νυκτιλόχου
δυσθανοῦς ἠνέωξεν, εὐγνωμοσύνης κράζοντος· ὁ
ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς
εὐλογητὸς εἶ.

Ῥάβδου προσπτύσσεται τὸ ἄκρον, Ἰωσήφ, ὁ
γενησόμενα, βλέπων, Ἰσραήλ, τῆς βασιλείας τὸ
κραταιόν, ὅπως συνέξει ὁ ὑπερένδοξος Σταυρὸς
προδηλῶν· οὗτος γὰρ τοῖς βασιλεῦσι, τροπαιοῦχον
καύχημα, καὶ φῶς τοῖς πίστει κράζουσιν· ὁ
ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς
εὐλογητὸς εἶ.

Ωιδὴ Η'.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν
Κύριον.

«Εὐλογεῖτε Παῖδες, τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι,
δημιουργὸν Πατέρα Θεόν· ὑμνεῖτε τὸν
συγκαταβάνα Λόγον, καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον
μεταποιήσαντα· καὶ ὑπερυψοῦτε, τὸ πᾶσι ζωὴν
παρέχον, Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας».

Ἦψουμένου ξύλου, ῥαντισθέντος ἐν αἵματι,

τὸ σῶμα, μετέδωσε τὴν ἀσθένεια σέ ὄλο τὸ γένος του·
Ἀλλά, ἀφοῦ βρήκαμε οἱ πιστοὶ ὡς αἰτία ἐπανόδου μας
τὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ, κράζουμε· Ὁ ὑπερύμνητος Θεὸς
τῶν πατέρων καὶ δικός μας εἶσαι δοξασμένος.

Ἡ παρακοή ἔκανε ἀνενέργητη τὴν ἀπόφαση τοῦ
Θεοῦ, καὶ κάποιος καρπὸς δένδρου, πού φαγώθηκε πρὸ
τῆς ὥρας του (παράκαιρα), ἔφερε στοὺς ἀνθρώπους τὸ
θάνατο· Καὶ ἀπὸ τότε τὸ δένδρο τῆς πολυτιμῆς ζωῆς
φυλαγόταν (κλεισμένο) μὲ ἀσφάλεια, τὸ ὅποιο ἄνοιξε ἢ
εὐγνωμοσύνη τοῦ κακοθάνατου (ἀνθρώπου), πού
ἀγρυπνοῦσε καὶ κραύγαζε· Ὁ ὑπερύμνητος Θεὸς τῶν
πατέρων καὶ δικός μας εἶσαι δοξασμένος.

Ἦποκλίνεται μπροστὰ στό ἄκρο τῆς ράβδου (τοῦ
σκήπτρου) τοῦ Ἰωσήφ ὁ Ἰσραήλ (ὁ πατέρας του), πού
ἔβλεπε ὅσα ἐπρόκειτο νὰ γίνουν, φανερώνοντας προκα-
ταβολικά πῶς θά συγκρατεῖ ὁ ὑπερένδοξος Σταυρὸς τὴ
δύναμη τῆς βασιλείας· Διότι αὐτός εἶναι γιὰ τοὺς
βασιλεῖς νικηφόρο καύχημα, καὶ φῶς σέ ὄσους μὲ πίστη
κραυγάζουν· Ὁ ὑπερύμνητος Θεὸς τῶν πατέρων καὶ δι-
κός μας εἶσαι δοξασμένος.

Ἦδὴ Η'.

Ἦμνοῦμε, δοξολογοῦμε καὶ προσκυνοῦμε τὸν Κύριο.

Δοξολογεῖτε, ὦ νέοι, ἰσάριθμοι μὲ τὴν ἁγία Τριάδα, τὸ
Δομιουργὸ Πατέρα Θεό· Ἦμνεῖτε τὸ Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ
ὅποιος κατέβηκε μαζί σας (στό καμίνι), καὶ μεταποιῶσε
τὴ φωτιά σέ δροσιά· Καὶ ὑπερυψώνετε τὸ Πανάγιον
Πνεῦμα, τὸ ὅποιο παρέχει (προσφέρει) ζωὴν σέ ὄλους
τοὺς αἰῶνες.

Καθὼς ὑψώνεται τὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ, πού ραντί-

τοῦ σαρκωθέντος Λόγου Θεοῦ, ὑμνεῖτε αἱ τῶν οὐρανῶν Δυνάμεις, βροτῶν τὴν ἀνάκλησιν ἐορτάζουσαι· Λαοὶ προσκυνεῖτε Χριστοῦ τὸν Σταυρόν, δι' οὗ τῷ κόσμῳ ἀνάστασις εἰς τοὺς αἰῶνας.

Γηγενεῖς παλάμαις, οἰκονόμοι τῆς χάριτος, Σταυρόν οὗ ἔστη Χριστὸς ὁ Θεός, ὑψοῦτε ἱεροπρεπῶς καὶ Λόγην, Θεοῦ Λόγου σῶμα ἀντιτορήσασαν. Ἰδέτωσαν ἔθνη πάντα τὸ σωτήριον, τοῦ Θεοῦ δοξάζοντα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Οἱ τῇ θείᾳ ψήφῳ, προκριθέντες ἀγάλλεσθε, Χριστιανῶν πιστοὶ Βασιλεῖς· καυχᾶσθε τῷ τροπαιοφόρῳ ὄπλῳ, λαχόντες θεόθεν, Σταυρόν τὸν τίμιον· ἐν τούτῳ γὰρ φῦλα πολέμων, θράσος ἐπιζητοῦντα, σκεδάννυνται εἰς τοὺς αἰῶνας.

Τιμιωτέρα. (Συλλειτουργικόν. Σελ. 39-40).

Ἀντί ταύτης ψάλλεται ἡ Θ'. ᾠδή.

Ωιδὴ Θ'.

«Μυστικῶς εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τὸ τοῦ Σταυροῦ, ζωηφόρον ἐν γῆ, πεφυτούργηται δένδρον· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦντες αὐτὸν σὲ μεγαλύνομεν».

Ἀγαλλέσθω τὰ δρυμοῦ ξύλα σύμπαντα, ἀγιασθείσης τῆς φύσεως αὐτῶν, ὑφ' οὗ περ ἔξ ἀρχῆς, ἐφυτεύθη Χριστοῦ, τανυθέντος ἐν ξύλῳ· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτὸν καὶ

σθηκε μέ τό αἷμα τοῦ σαρκωμένου Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐσεῖς Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ὑμνεῖτε ἐορτάζοντας τὴν ἀποκατάσταση τῶν ἀνθρώπων· Λαοί, προσκυνεῖτε τὸν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου δόθηκε στόν κόσμο γιά πάντα ἡ ἀνάσταση.

Ἱερεῖς τῆς γῆς πού εἴσθε οἰκονόμοι τῆς Θείας Χάρης, ὑψώνετε ἱεροπρεπῶς μέ τίς παλάμες σας τόν Σταυρό πού σταυρώθηκε ὁ Χριστός, καί τή Λόγην πού διετρώπησε τό σῶμα τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἄς ἰδοῦν τά ἔθνη ὅλα τή σωτηρία τοῦ Θεοῦ δοξάζοντάς τον στοὺς αἰῶνες.

Πιστοὶ βασιλεῖς τῶν χριστιανῶν, πού ἀναδειχθήκατε μέ θεϊκὴ ἀπόφαση, νά χαίρεσθε· Νά καυχᾶσθε γιά τό νικηφόρο ὄπλο, δηλαδή τόν Σταυρό τόν Τίμιο, πού βρήκατε ὡς λαχεῖο ἀπό τόν Θεό· Διότι μέ τή βοήθειά του τά φιλοπόλεμα ἔθνη, πού μέ θράσος ἐπιζητοῦν νά ἐπιβληθοῦν, διασκορπίζονται γιά πάντα.

Τιμιωτέρα. (Συλλειτουργικόν. Σελ. 39-40).

Ἀντί τῆς Τιμιωτέρας ψάλλεται ἡ Θ'. ᾠδή.

Ῥδὴ Θ'.

Θεοτόκε, εἶσαι μυστηριώδης παράδεισος (κῆπος), γιατί χωρίς ἐπέμβασθᾶν ἀνδρός βλάστᾶσες τό Χριστό, ἀπό τόν ὁποῖο φυτεύθᾶκε στή γῆ τό δένδρο τοῦ Σταυροῦ, πού καρποφορεῖ τὴν αἰώνια ζωή· Διὰ τοῦ ὁποίου τώρα πού ὑψώνεται, προσκυν αὐτόν (τόν Χριστό) μεγαλύνουμε κι ἐσένα.

Ἄς ἀγάλλονται ὅλα τά δένδρα τοῦ δάσους, διότι ἀγιασθᾶκε ἡ φύσᾶ τους ἀπό τόν Χριστό, ἀπό τόν ὁποῖο φυτεύθᾶκαν ἀρχικά, καί ὁ ὁποῖος ἀπλώθᾶκε καρφωμένος στό ξύλο τοῦ Σταυροῦ· Δί' αὐτοῦ τώρα καθώς

μεγαλύνομεν.

Ἰερὸν ἠγγέρθη κέρας θεόφροσι, τῆς κεφαλῆς τῶν ἀπάντων ὁ Σταυρός, ἐν ᾧ ἁμαρτωλῶν νοουμένων, συνθλῶνται τὰ κέρατα πάντα, δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτὸν καὶ μεγαλύνομεν.

«Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγενόμενος θάνατος, διὰ Σταυροῦ κατήργηται σήμερον· τῆς γὰρ Προμήτορος ἡ παγγελίας κατάρα διαλέλυται, τῷ βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος, ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι».

Μὴ τὴν πικρίαν τὴν τοῦ ξύλου, ἐάσας ἀναιρέσιμον Κύριε, διὰ Σταυροῦ τελείως ἐξήλειψας· ὅθεν καὶ ξύλον ἔλυσε ποτέ, πικρίαν ὑδάτων Μερρᾶς, προτυποῦν τοῦ Σταυροῦ τὴν ἐνέργειαν· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσιν.

Ἀδιαλείπτως βαπτομένους, τῷ ζόφῳ τοῦ προπάτορος, Κύριε, διὰ Σταυροῦ ἀνύψωσας σήμερον· ὡς γὰρ τῇ πλάνῃ ἄγαν ἀκρατῶς, ἡ φύσις προκατηνέχθη, παγκλήρως ἡμᾶς πάλιν ἀνώρθωσε, τὸ φῶς τὸ τοῦ Σταυροῦ σου· ὃν οἱ πιστοὶ μεγαλύνομεν.

Ἵνα τὸν τύπον ὑποδείξης, τῷ κόσμῳ προσκυνούμενον Κύριε, τὸν τοῦ Σταυροῦ ἐν πᾶσιν ὡς ἔνδοξον, ἐν οὐρανῷ ἐμόρφωσας, φωτὶ ἀπλέτῳ

ὑψώνεται, προσκυνοῦμε αὐτὸν (τὸν Χριστό) καὶ τὸν μεγαλύνομε.

Ὡς ἱερό κέρας (κέρατο, δύναμη) στό κεφάλι ὄλων αὐτῶν πού σκέπτονται θεάρεστα ὑψώθηκε ὁ Σταυρός, διὰ τοῦ ὁποίου συντρίβονται ὅλα τὰ κέρατα τῶν νοητῶν ἁμαρτωλῶν (τῶν δαιμόνων). Δι' αὐτοῦ (τοῦ Σταυροῦ) καθὼς ὑψώνεται, προσκυνοῦμε τὸν Χριστό καὶ τὸν μεγαλύνομε.

Ὁ θάνατος πού ἐπῆλθε στό ἀνθρώπινο γένος μέ τῆ βρώση (φάγωμα) τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως, σήμερα καταργήθηκε μέ τὸν Σταυρό· Διότι ἡ πανανθρώπινη κατάρα τῆς προμήτορος (τῆς Εὔας) ἔχει διαλυθεῖ μέ τό βλαστό τῆς ἀγνῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ· Αὐτὴν μεγαλύνουν ὅλες οἱ οὐράνιες Δυνάμεις.

Κύριε, ἐνῶ δέν ἄφησες τὴ δυνατότητα νά θεραπευθεῖ ἡ πίκρα τοῦ ξύλου, μέ τὸν Σταυρό τὴν ἐξαφάνισες τελείως· Γί' αὐτό καὶ κάποτε ξύλο διέλυσε τὴν πίκρα τῶν ὑδάτων (τῶν νερῶν) τῆς Μερρᾶς προτυπώνοντας τὴν ἐνέργεια (τὴ δύναμη) τοῦ Σταυροῦ· Τὴν ὁποία μεγαλύνουν ὅλες οἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν.

Ἐνῶ βυθιζόμασταν στό σκοτάδι τοῦ προπάτορα, Κύριε, μέ τὸν Σταυρό μᾶς ἀνύψωσες σήμερα· Διότι, ὅπως πολὺ εὐκόλα ἡ φύση κατρακύλησε στὴν πλάνη (τὴν ἀπάτη), ἔτσι ὅλους μας πάλι μᾶς ἀνόρθωσε τό φῶς τοῦ Σταυροῦ σου· Αὐτὸν οἱ πιστοὶ μεγαλύνομε.

Γιὰ νά δείξεις, Κύριε, σέ ὅλους πόσο ἔνδοξο εἶναι τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ σου, πού προσκυνεῖται ἀπὸ τὸν κόσμο, τό σχηματίσες στὸν οὐρανὸ φωτισμένο μέ ἄπλετο

ἡγλαϊσμένον, Βασιλεῖ πανοπλίαν ἀήττητον· ἦν
πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσιν.

Συναπτή:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 40).

Ἐξαποστειλάρια.

Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης·
Σταυρός, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας, Σταυρός,
Βασιλέων τὸ αἷμα· Σταυρός, Πιστῶν τὸ στήριγμα·
Σταυρός, Ἀγγέλων ἡ δόξα, καὶ τῶν δαιμόνων τὸ
τραῦμα.

Σταυρός ὑψοῦται σήμερον, καὶ κόσμος
ἀγιάζεται· ὁ γὰρ Πατρὶ συνεδρεύων, καὶ Πνεύματι
τῷ Ἁγίῳ, ἐν τούτῳ χειρὰς ἀπλώσας, τὸν κόσμον
ὅλον εἴλκυσας, πρὸς σὴν Χριστὲ ἐπίγνωσιν· τοὺς
οὖν εἰς σὲ πεποιθότας, θείας ἀξίωσον δόξης. (Δίς).

Αἶνοι Στίχοι. (Σελ. 40-42,-43).

Τροπάρια.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! τὸ ζωηφόρον
φυτόν, ὁ Σταυρός ὁ πανάγιος, εἰς ὕψος αἰρόμενος,
ἐμφανίζεται σήμερον· δοξολογοῦσι πάντα τὰ
πέρατα· ἐκδειματοῦνται δαίμονες ἅπαντες, ὡ οἶον
δώρημα, τοῖς βροτοῖς κεχάρισται! δι' οὗ Χριστέ,
σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς μόνος εὐσπλαχνος.

(Δίς)

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! ὡς βότρυν πλήρη
ζωῆς, ὁ βαστάσας τὸν ὑψιστον, ἀπὸ γῆς
ὑψούμενος, Σταυρός ὀραῖται σήμερον· δι' οὗ πρὸς

(ἄφθονο) φῶς, ὡς ἀήττητη πανοπλία γιὰ Τὸν βασιλιά
(τὸν Μέγα Κωνσταντῖνο)· Αὐτὴ (τὴν πανοπλία) μεγα-
λύνουν οἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν.

Μικρὴ Συναπτή:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 40).

Ἐξαποστειλάρια.

Ὁ Σταυρός εἶναι ὁ φύλακας τῆς οἰκουμένης· Ὁ Σταυ-
ρός εἶναι ἡ ὠραιότητα τῆς Ἐκκλησίας· Ὁ Σταυρός εἶναι ἡ
δύναμη τῶν βασιλέων· Ὁ Σταυρός εἶναι τὸ στήριγμα
τῶν πιστῶν· Ὁ Σταυρός εἶναι τῶν Ἀγγέλων ἡ δόξα καὶ
τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα.

Σήμερα ὑψώνεται ὁ Σταυρός καὶ ἀγιάζεται ὁ κόσμος·
Διότι, Ἐσὺ πού κάθου ἐπάνω στό θρόνο μαζί μέ τόν
Πατέρα καί μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἀφοῦ ἄπλωσες τά χέ-
ρια σου ἐπάνω του, προσείλκυσες, Χριστέ, ὅλο τὸν κό-
σμο· Αὐτούς λοιπόν πού ἔχουν πεποίθηση σ' ἐσένα, κά-
νε τους ἀξιους νά λάβουν θεϊκή δόξα. (Δίς).

Αἶνοι Στίχοι. (Σελ. 40-42,-43).

Τροπάρια.

Ὡ τί παράδοξο θαῦμα! Τό ζωηφόρο φυτό, ὁ Σταυρός
ὁ πανάγιος, ἐμφανίζεται σήμερα νά ὑψώνεται ψηλά·
Δοξολογοῦν ὅλα τὰ πέρατα· Τρομοοῦνται ὅλοι οἱ δαίμο-
νες· Ὡ τί εἶδους δῶρο ἔχει χαρισθεῖ στους πιστούς! Διὰ
τοῦ ὁποίου, Χριστέ, σῶσε τίς ψυχές μας ὡς μόνος
εὐσπλαχνος.

(Δίς).

Ὡ τί παράδοξο θαῦμα! Ὁ Σταυρός πού σήκωσε
ἐπάνω του τὸν Ὑψιστο, ὡς σταφύλι πού δίνει ζωή,
ἐμφανίζεται σήμερα, νά ὑψώνεται ἀπὸ τῆ γῆ· Διὰ τοῦ

Θεὸν πάντες εἰλκύσθημεν, καὶ κατεπόθη εἰς τέλος θάνατος, Ὡ ξύλον ἄχραντον! ὑφ' οὗ ἀπολαύομεν τῆς ἐν Ἐδέμ, ἀθανάτου βρώσεως, Χριστὸν δοξάζοντες.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! εὖρος καὶ μῆκος Σταυροῦ, οὐρανοῦ ἰσοστάσιον, ὅτι θεία χάριτι, ἀγιάζει τὰ σύμπαντα, ἐν τούτῳ ἔθνη βάρβαρα ἠττηνταί· ἐν τούτῳ σκῆπτρα ἀνάκτων ἠδρασταί. Ὡ θείας κλίμακος! δι' ἧς ἀνατρέχομεν εἰς οὐρανοὺς, ὑψοῦντες ἐν ἄσμασι, Χριστὸν τὸν Κύριον.

Δόξα...Καὶ νῦν...

Σήμερον προέρχεται ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, καὶ πιστοὶ εἰσδέχονται αὐτὸν ἐκ πόθου, καὶ λαμβάνουσιν ἰάματα ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ πάσης μαλακίας. Αὐτὸν ἀσπασώμεθα τῇ χαρᾷ καὶ τῷ φόβῳ· φόβῳ διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ὡς ἀνάξιοι ὄντες· χαρᾷ δὲ διὰ τὴν σωτηρίαν, ἣν παρέχει τῷ κόσμῳ, ὁ ἐν αὐτῷ προσπαγείς Χριστὸς ὁ Κύριος, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγάλη Δοξολογία:

(Συλλειτουργικόν. Σελ. 44-45).

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

Ἀντίφωνα.

Ἀντίφωνον Α'.

Στίχος α'. Ὁ Θεὸς μου πρόσχες μοι, ἵνα τι ἐγκατέλιπές με;

ὁποίου ὅλοι προσελκυσθήκαμε πρὸς τὸν Θεό· καὶ καταβροχθίσθητε τελείως ὁ θάνατος. Ὡ ξύλο ἅγιο! ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἀπολαμβάνουμε τὴν ἀθάνατη τροφή τοῦ παραδείσου δοξάζοντας τὸ Χριστό.

Ὡ τί παράδοξο θαῦμα! Τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος τοῦ Σταυροῦ ἔχει τίς ἴδιες διαστάσεις μὲ τὸν οὐρανό, διότι μὲ τὴν Θεία Χάρη ἀγιάζει τὰ σύμπαντα· Μὲ τὴν βοήθειά του βάρβαρα ἔθνη ἔχουν ἠττηθεῖ, μὲ αὐτὸν τὰ σκῆπτρα (ἢ ἐξουσία) τῶν βασιλέων ἔχει ἐδραιωθεῖ (στερεωθεῖ). Ὡ θεϊκὴ σκάλα! Διὰ τῆς ὁποίας ἀνεβαίνουμε γρήγορα στοὺς οὐρανοὺς, ὑψώνοντας μὲ ἄσματα τὸν Χριστό, τὸν Κύριο.

Δόξα ... Καὶ νῦν...

Σήμερα παρουσιάζεται μπροστὰ μας ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, καὶ οἱ πιστοὶ τὸν δέχονται μὲ πόθο, καὶ λαμβάνουν θεραπείες καὶ ψυχῆς καὶ σώματος καὶ κάθε καχεξίας (ἀδυναμίας). Αὐτὸν ἄς ἀσπασθοῦμε μὲ χαρὰ καὶ μὲ φόβο· Μὲ φόβο ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας, ὡς ἀνάξιοι πού εἴμαστε· Ἀλλὰ καὶ μὲ χαρὰ ἐξ αἰτίας τῆς σωτηρίας πού παρέχει (προσφέρει) στὸν κόσμο, αὐτὸς πού καρφώθηκε ἐπάνω του ὁ Χριστός, ὁ Κύριος πού ἔχει τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγάλη Δοξολογία:

(Συλλειτουργικό. Σελ. 44-45).

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

Ἀντίφωνα.

Ἀντίφωνο Α'.

Θεέ μου, πρόσεξέ με· Γιατί μὲ ἐγκατέλειψες;

<p>Ταῖς πρεσβεΐαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.</p> <p>Στίχος β'. Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.</p> <p>Στίχος γ'. Ὁ Θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούση.</p> <p>Στίχος δ'. Σὺ δὲ ἐν Ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραήλ.</p> <p>Δόξα... Καὶ νῦν...</p> <p>Ἀντίφωνον Β'.</p> <p>Στίχος α'. Ἴνα τι ὁ Θεὸς ἀπόσω εἰς τέλος;</p> <p>Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς, ψάλλοντάς σοι Ἀλληλούια.</p> <p>Στίχος β'. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς.</p> <p>Στίχος γ'. Ὁρος Σιών τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.</p> <p>Στίχος δ'. Ὁ δὲ Θεὸς Βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.</p> <p>Δόξα... Καὶ νῦν...</p> <p>Ὁ μονογενὴς Υἱὸς.. (Συλλειτουργικόν. Σελ. 54).</p> <p>Ἀντίφωνον Γ'.</p> <p>Στίχος α'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί.</p>		<p>Μέ τις πρεσβεΐες τῆς Θεοτόκου, Σωτήρα, σῶσε μας.</p> <p>Στίχος β'. Εἶναι μακριὰ (ἀργεῖ νὰ ἔλθει) ἡ σωτηρία μου, γιατί κατρακυλῶ στό βάθος τῶν πόνων.</p> <p>Στίχος γ'. Θεέ μου, κραυγάζω ὅλη τήν ἡμέρα καὶ δέν μέ ἀκοῦς.</p> <p>Στίχος δ'. Καί ὅμως Ἐσύ κατοικεῖς στόν ἅγιο ναό σου (στήν Ἱερουσαλήμ), καὶ εἶσαι τό καύχημα τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ.</p> <p>Δόξα... Καὶ νῦν...</p> <p>Ἀντίφωνο. Β'.</p> <p>Στίχος α' Γιατί, Θεέ μου, μᾶς ἀπόθησες (μᾶς ἐγκατέλειψες) τελείως;</p> <p>Σῶσε μας, Υἱέ Θεοῦ, Ἐσύ πού σταυρώθηκες σωματικά, ἐμᾶς πού σοῦ ψάλλουμε Ἀλληλούια (Ὑμνεῖτε τόν Θεό).</p> <p>Στίχος β'. Θυμήσου τό Λαό σου, τόν ὅποιο εἶχες κτῆμα σου ἐξ ἀρχῆς.</p> <p>Στίχος γ'. Τό ὄρος τῆς Σιών εἶναι αὐτό, στό ὅποιο ἐγκαταστάθηκες.</p> <p>Στίχος δ'. Ὁ Θεός εἶναι Βασιλιάς μας· Πρὸ πολλοῦ πραγματοποίησε (πρός χάριν τοῦ λαοῦ του) σωτηριώδη θαύματα μπροστά σέ ὅλο τόν κόσμο.</p> <p>Δόξα... Καὶ νῦν...</p> <p>Ὁ μονογενὴς Υἱὸς.. (Συλλειτουργικόν. Σελ. 54).</p> <p>Ἀντίφωνο Γ'.</p> <p>Στίχ. α'. Ὁ Κύριος εἶναι Βασιλιάς μας· Ἄς ὀργίζονται οἱ λαοί (ἐναντίον μας).</p>
--	--	--

Σώσον Κύριε τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς Βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Στίχος β'. Κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλὸς ἐστι.

Στίχος γ'. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ.

Εἰσοδικόν.

Ἵψουτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

Σώσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς, ψάλλοντάς σοι. Ἀλληλούια.

Ἀπολυτίκιον.

«Σώσον, Κύριε, ...» (Ὡς ἀνωτέρω).

Κοντάκιον.

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, τῇ ἐπωνύμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ, τοὺς οἰκτιρμοὺς σου δώρησαι, Χριστέ ὁ Θεός, Εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου, τοὺς πιστοὺς Βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς, κατὰ τῶν πολεμίων, τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Ἀναγνώσματα.

Ἀπόστολος.

Πρὸς τοὺς Κορινθίους. Α'. (Α'. 18-24).

Σώσε, Κύριε, τὸ Λαό σου καὶ εὐλόγησε ἐμᾶς, πού εἴμαστε κληρονομία σου, δωρίζοντας νίκες στοὺς ἄρχοντές μας κατὰ τῶν βαρβάρων, καὶ προστατεύοντας μέ τὸν Σταυρό σου τὸ δικό σου πολίτευμα (τὸν τρόπο ζωῆς).

Στίχ. β'. Ὁ Κύριος (πού κατοικεῖ) στή Σιών εἶναι μέγας καὶ βρίσκεται ψηλά, ἐπάνω ἀπὸ ὅλους τοὺς λαούς.

Στίχ. γ'. Ἄς δοξολογοῦν τὸ ὄνομά σου τὸ μεγάλο.

Εἰσοδικό.

Ἴξυψώνετε τὸν Κύριο, τὸν Θεό μας, καὶ προσκυνεῖτε τὸ ὑποστήριγμα τῶν ποδιῶν του, διότι εἶναι ἅγιος.

Σώσε μας, Υἱὲ Θεοῦ, Ἴσὺ πού σταυρώθηκες σωματικά, ἐμᾶς πού σοῦ ψάλλουμε Ἀλληλούια (Ἵμνεῖτε τὸν Θεό).

Ἀπολυτίκιο.

«Σώσον, Κύριε, ...» (Ὅπως παραπάνω).

Κοντάκιο.

Ἴσὺ πού ὑψώθηκες θεληματικά στὸν Σταυρό, στήν καινούρια κοινωνία, πού φέρνει τὸ ὄνομά σου (χριστιανοί), δώρισε τὴν εὐσπλαχνία σου, Χριστέ Θεέ μας. Χαροποίησε μέ τὴ δύναμή σου τοὺς πιστοὺς ἄρχοντές μας χορηγῶν αὐτοῖς νίκες κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Εἶθε νὰ ἔχουν τὴ δική σου συμμαχία ὡς ὄπλο εἰρήνης ἀκατανίκητο θρίαμβο.

Ἀναγνώσματα.

Ἀπόστολος.

Πρὸς τοὺς Κορινθίους. Α'. (Α'. 18-24).

Ἀδελφοί, ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ. Γέγραπται γάρ· «Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω». Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώραnen ὁ Θεός τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἔσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.

Εὐαγγέλιον.

Κατὰ Ἰωάννην. (ΙΘ'. 6-11, 13-20, 25-28, 30).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ἐποίησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ παρεγένοντο πρὸς Πιλάτον, λέγοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον

Ἀδελφοί, ὁ λόγος ποῦ γίνεται γιὰ τὸν Σταυρό, γιὰ ὅσους βαδίζουν στὴν ἀπώλεια εἶναι μωρία (ἀνοησία), γιὰ μᾶς ὅμως ποῦ βαδίζουμε πρὸς τὴ σωτηρία εἶναι δύναμη τοῦ Θεοῦ. Διότι εἶναι γραμμένο· Θά ἐξαφανίσω τὴ σοφία τῶν σοφῶν καὶ τὴ σύνεση τῶν συνετῶν θά τὴν ἀγνοήσω. Ποῦ ὑπάρχει σοφός; Ποῦ ἐρμηνευτῆς τοῦ Νόμου; Ποῦ ἰκανός συζητητῆς αὐτῆς τῆς ἐποχῆς; Δέν ἀπέδειξε ὁ Θεὸς ἀνόητη τὴ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου; Διότι ἀφοῦ διὰ μέσου τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ (πού φαίνεται στὴ δημιουργία), δέν γνώρισε ὁ κόσμος μέ τὴν ἀνθρώπινη σοφία τὸν Θεό, ἀποφάσισε ὁ Θεὸς μέ τὴν ἀγαθότητά του, νά σώσει αὐτούς ποῦ πιστεύουν μέ τὸ κήρυγμα, ποῦ θεωρεῖται μωρία. Ἐπειδὴ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπαιτοῦν ὑπερφυσικό σημεῖο (γιὰ νά πιστέψουν), καὶ οἱ Ἕλληνες ζητοῦν σοφία, ἡμεῖς ὅμως κηρύττουμε Χριστό σταυρωμένο, ποῦ γιὰ τοὺς Ἰουδαίους εἶναι σκάνδαλο καὶ γιὰ τοὺς Ἕλληνες μωρία, ἀλλὰ γι' αὐτούς ποῦ εἶναι καλεσμένοι (ἀπὸ τὸν Θεό), καὶ Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνες ἡμεῖς κηρύττουμε τὸν Σταυρό, ποῦ εἶναι δύναμη Θεοῦ καὶ Θεοῦ σοφία.

Εὐαγγέλιο.

Κατὰ Ἰωάννην. (ΙΘ'. 6-11, 13-20, 25-28, 30).

Κατὰ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι (οἱ προῦχοντες) ἔκαμαν συμβούλιο κατὰ τοῦ Ἰησοῦ πῶς νά τὸν θανατώσουν· Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Πιλάτο λέγοντας· Σταύρωσέ τον, σταύρωσέ τον· Καὶ ὁ Πιλάτος λέγει σ' αὐτούς· Λάβετε τον ἐσεῖς καὶ σταυρώστε τον· Διότι ἐγὼ δὲ βρῖσκω σ' αὐτόν κατηγορία ἄξια γιὰ θάνατο. Ἀποκρίθηκαν σ' αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς ἔχουμε νό-

ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος οὗτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη. Καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸ Πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας οὗτον τὸν λόγον, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ Βασιλεὺς ὑμῶν. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν Βασιλέα ὑμῶν σταυρῶσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα, εἰ μὴ Καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτόν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῇ. Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγαγον. Καὶ βαστάζων τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ, ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ· ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ

μο, καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμο μας πρέπει νὰ πεθάνει, διότι ἔκανε τὸν ἑαυτό του υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Ὅταν λοιπὸν ἄκουσε ὁ Πιλάτος αὐτόν τὸ Λόγο, φοβήθηκε περισσότερο, καὶ μπήκε πάλιν στό πραιτώριον (τό διοικητήριο) καὶ λέγει στόν Ἰησοῦ· Ἀπό ποῦ εἶσαι ἐσύ; Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δέν τοῦ ἔδωσε ἀπάντηση· Τοῦ λέγει ὁ Πιλάτος· Σ' ἐμένα δέ μιλᾷς; Δέ γνωρίζεις ὅτι ἔχω ἐξουσία νά σε σταυρῶσω, καὶ ἔχω ἐξουσία νά σε ἀπολύσω; Ἀπεκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· Δέν θά εἶχες καμμιά ἐξουσία ἐπάνω μου, ἂν δέ σοῦ εἶχε δοθεῖ ἀπό ψηλά (ἀπό τὸν Θεό). Ὅταν λοιπὸν ὁ Πιλάτος ἄκουσε αὐτόν τὸ Λόγο, ἔφερε τὸν Ἰησοῦ ἔξω καὶ κάθισε ἐπάνω στή δικαστική του ἔδρα, σέ ἕνανν τόπο πού ὀνομάζεται Λιθόστρωτο, καὶ Ἑβραϊκά Γαββαθᾶ· Καὶ ἦταν Παρασκευὴ πρό τοῦ Πάσχα καὶ ὥρα περίπου ἕκτη (12 τό μεσημέρι)· Καὶ λέγει στοὺς Ἰουδαίους· Νά ὁ βασιλιάς σας. Ἐκείνοι ὅμως κραύγασαν· Πᾶρε τον, πᾶρε τον, σταύρωσέ τον. Λέγει σ' αὐτούς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλιά σας νά σταυρῶσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Δέν ἔχουμε βασιλιά παρά μόνο τὸν καίσαρα. Τότε λοιπὸν τὸν παρέδωσε σ' αὐτούς γιὰ νά σταυρωθεῖ· Καὶ τὸν παρέλαβαν οἱ στρατιῶτες καὶ τὸν ὀδήγησαν γιὰ νά σταυρωθεῖ· Καὶ σηκώνοντας τὸν Σταυρὸ τοῦ βγήκε σέ ἕναν τόπο πού λέγεται Κρανίου Τόπος καὶ στὰ Ἑβραϊκά Γολγοθᾶς, ὅπου τὸν σταύρωσαν, καὶ μαζί του ἄλλους δύο ἀπό τό ἕναν καὶ ἀπό τό ἄλλο μέρος καὶ στή μέση τὸν Ἰησοῦ· Καὶ ἔγραψε καὶ ἐπιγραφή ὁ Πιλάτος, καὶ τὴν τοποθέτησε ἐπάνω στόν Σταυρὸ· Καὶ ἦταν γραμμένο ἐπάνω στήν ἐπιγραφή· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλιάς τῶν Ἰουδαίων. Αὐτὴ

ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί. Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ Σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς Μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν Μητέρα, καὶ τὸν Μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ Μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ Μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ Μητηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ Μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεστοι, κλίνει τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

λοιπὸν τὴν ἐπιγραφήν τὴν διάβασαν πολλοὶ ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων, διότι ἦταν κοντὰ στὴν πόλιν ὁ τόπος, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἦταν γραμμένη στὰ Ἑβραϊκά, στὰ Ἑλληνικά, στὰ Ῥωμαϊκά· Καὶ στέκονταν κοντὰ στὸν Σταυρὸ τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μητέρα του καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς Μητέρας του, ἡ Μαρία ἡ γυναίκα τοῦ Κλωπᾶ καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν βλέποντας τὴν Μητέρα του καὶ τὸν Μαθητὴν του, τὸν ὁποῖο ἀγαποῦσε, νὰ στέκεται ἐκεῖ κοντὰ, λέγει στὴν Μητέρα του· Γυναίκα (Κυρία), νὰ «ὁ υἱός» σου (ἀπὸ τώρα καὶ στό ἐξῆς). Ἐπειτα λέγει στὸν Μαθητὴν· Νὰ «ἡ μητέρα» σου· Καὶ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ὥρα τὴν πῆρε ὁ Μαθητὴς ἐκεῖ ὅπου ἔμενε. Ὑστερα ἀπ' αὐτό, ἀφοῦ βεβαιώθηκε ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὅλα (ὅσα προφητεύθηκαν) ἐκπληρώθηκαν πλέον, ἀφοῦ ἔκλινε (ἔγειρε) τὸ κεφάλι, παρέδωσε τὸ πνεῦμα του.